Súd:	Okresný súd Trnava
Spisová značka:	PN-25C/77/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2522201910
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Simona Szabó
ECLI:	ECLI:SK:OSTT:2023:2522201910.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou Mgr. Simonou Szabó v spore žalobkýň: 1. H. Y., Q.. XX.XX.XXXX, U. R. XXX, 2. K. R., Q.. XX.XX.XXXX, U. W., K. XXXX/XX, 3. IQ.. Ľ. T., Q.. XX.XX.XXXX, U. T. X., H.. F. XXX/XX, právne zastúpené advokátom JUDr. Michalom Matalom, so sídlom Lučenec, Martina Rázusa 19, proti žalovanému: Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu vo výške 15 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu vo výške 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu vo výške 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobkyňa v 1. až 3. rade má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne v 1. až 3. rade sa žalobou doručenou Okresnému súdu Piešťany dňa 07.11.2022 domáhali proti žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to tak, že žalobkyňa v 1. rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur, žalobkyňa v 2. rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 12 000 eur a žalobkyňa v 3. rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 eur. Zároveň žiadali nahradiť trovy konania a trovy právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 05.11.2002 v čase o 7:30 hod. vo T. X. Q. I. D. po miestnej komunikácii pred prevádzkou Eurodiskont potraviny viedol J. R. ako vodič nákladné motorové vozidlo zn. MAN TGS s ev. č. F. XXX O., pričom pri rozbiehaní sa vozidlom z krajnice svojho jazdného pruhu v rozpore s ustanovením § 4 ods. 1 písm. c), písm. e) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, sa plne nevenoval vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, v dôsledku čoho prednou časťou vozidla MAN TGS zachytil tam stojaceho chodca H. Y., ktorého následne prešiel predným kolesom vozidla, čím mu spôsobil trieštivé zlomeniny lebečných kostí, trieštivé zlomeniny tvárových kostí, zrútenie hrudného koša v dôsledku zlomenín rebier a roztrhnutia medzi rebrových priestorov, zlomeniny hrudnej chrbtice, ľavej lopatky, ľavej kľúčnej kosti, rozdrvenie dolného laloka ľavých pľúc, roztrhnutie a pomliaždenie pravých pľúc, roztrhnutie srdca a osrdcovníka, početné trhliny na prednej a zadnej ploche pečene, rozdrvenie sleziny, početné roztrhnutia a pomliaždenie ľavej obličky, teda devastačné zranenia viacerých orgánových systémov spojených s náhlou stratou krvi mimo cievny systém, rozsiahle poškodenia orgánov, čo vyústilo do úrazovo krvácavého šoku, ktorý okamžite viedol k smrti poškodeného H. Y.. Zavinenie

J. R. bolo konštatované Trestným rozsudkom Okresného súdu v Piešťanoch sp. zn. 23T/32/2021 zo dňa 20.12.2021, právoplatným dňa 12.01.2022. Následkom trestného činu J. R. bola bezprostredná a náhla smrť H. Y., manžela žalobkyne 1/, brata žalobkyne 2/ a strýka žalobkyne 3/. Konaním J. R. bolo neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv žalobkýň ako ich ustanovuje v § 11 a nasl. Občiansky zákonník. Spôsobením náhleho úmrtia manžela žalobkyne 1/, brata žalobkyne 2/ a strýka žalobkyne 3/ bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Pozostalé žalobkyne po nebohom citlivo vnímajú tento traumatizujúci dôsledok protiprávneho konania na ich rodinnom živote. Ďalej uviedli, že poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bolo v čase dopravnej nehody uzatvorené u žalovanej. Žalobkyňa 1/ s nebohým manželom dlhodobo žila riadny a usporiadaný život. Celé manželstvo prežili v spoločnej domácnosti, spolu sa podieľali na všetkých nákladoch domácnosti, spoločne hospodárili, platili energie, budovali si zázemie, zveľaďovali rodinný dom a záhradu. Dlhoročne sa spoločne starali o seba navzájom. Spoločne a dlhodobo opatrovali matku žalobkyne 1/ ako aj jej svokru, ktoré už v čase tragickej dopravnej nehody nežili. Mali množstvo spoločných záujmov, medzi ktoré patrili turistika a rôzne výlety. Žalobkyňa 1/ sa doteraz nevie dať dokopy, pretože stále u nej pretrvávajú spomienky na nebohého manžela. Bol pre ňu nenahraditeľnou osobou a životným partnerom. Odmieta komunikovať na tému dopravnej nehody a ťažko prežíva stratu životného partnera. Žalobkyňa 1/ prišla v dôsledku dopravnej nehody o emocionálne a rodinne najbližšiu osobu. Žalobkyňa 2/ bola sestrou nebohého. Bol medzi minimálny vekový rozdiel, len niečo viac ako jeden rok. Spoločne vyrastali harmonickej rodine a od detských čias trávili spolu veľa času a majú množstvo spoločných zážitkov. Počas celého života až do tragickej smrti mali s bratom výborné vzťahy. Žalobkyňa 2/ až do dnešného dňa žije v ich rodičovskom dome. Z tohto dôvodu bola v každodennom kontakte so svojím bratom, pravidelne sa navštevovali. Spájali ich aj spoločné záujmy - turistika, výlety, púte. Brat pomáhal žalobkyni 2/ so starostlivosťou o rodinný dom a záhradu. Po tragickej dopravnej nehode sa žalobkyňa 2/ psychicky zrútila a dodnes sa nevie vyrovnať so stratou blízkej osoby. V dôsledku dopravnej nehody stratila brata a prišla o akúkoľvek možnosť žiť rodinným životom so svojím bratom, najmä sa navštevovať, zdieľať radosti aj starosti, radiť sa, pomáhať si a pod. Po tragédii sa trápi a brat bol pre ňu nenahraditeľnou osobou. V dôsledku úmrtia brata prišla o biologicky, emocionálne a rodinne o jednu z najbližších osôb. Žalobkyňa 3/ bola neterou a krstnou dcéru nebohého. Žalobkyňa 3/ žila v rodinnom dome, ktorý má spoločný dvor s rodinným domom nebohého. 6alobkyňa v 3/ má dve maloleté deti, ktoré boli na zosnulého zvyknuté a naviazané. Žalobkyňa 3/ je rozvedená a otec o deti dlhodobo nejaví záujem. Bolo to nebohý, ktorý dennodenne pomáhal žalobkyni 3/so starostlivosťou o obidve maloleté deti. Žalobkyňa 3/ mala s nebohým silný citový vzťah a boli si navzájom blízky, obľubovala jeho prítomnosť a starostlivosť. Zosnulý predstavoval pre žalobkyňu 3/ emocionálne a rodinne jednu z najbližších osôb. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je preto v prípade tak intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, preto podľa názoru žalobkýň opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

2. Žalovaná sa k podanej žalobe vyjadrila podaním zo dňa 07.02.2023, v ktorom uviedol, že je nespornou skutočnosťou, že dňa 05.11.2020 došlo v obci T.É. X.Ľ.G. k dopravnej nehode - resp. zrážke nákladného motorového vozidla zn. MAN TGS s ev. č. F. (ktoré šoféroval p. J. R.Č.), s chodcom H. Y.Ú.D., následkom čoho boli spôsobené zranenia nezlučiteľné so životom, a v dôsledku čoho prišlo k úmrtiu poškodeného H. Y.Ú.D.. Nespornou skutočnosťou je tiež, že nákladné motorové vozidlo zn. MAN TGS s ev. č. F. bolo u žalovanej povinne zmluvne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla číslo, a to poistnou zmluvu č. XXXXXXXXXX/XXXXX (poistník: Marius Pedersen, a.s.). Poistený, t. j. šofér nákladného motorového vozidla J. R.Č. bol trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 23T/32/2021 zo dňa 20.12.2021, uznaný za vinného za zavinenie predmetnej dopravnej nehody a usmrtenie poškodeného H. Y.Ú.D.. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2022. K výške nemajetkovej ujmy uviedla, že zo žaloby nie je zrejmé na základe čoho sa žalobkyne domáhajú nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur (žalobkyňa 1), 12 000 eur (žalobkyňa 2) a 8 000 eur (žalobkyňa 3). V konaní si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy manželka nebohého, sestra nebohého a neter nebohého. Uviedla, že okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške, sú v žalobe spomenuté len pomerne stručne a ďalšie skutočnosti ako napr. bližšie rodinné pomery im nie sú známe. Pokiaľ ide o žalobkyňu 1/ uviedla, že rodinný pomer medzi pozostalou manželkou a zomrelým sám o sebe ešte nepreukazuje intenzitu zásahu do práva na ochranu pozostalého príbuzného. Tieto skutočnosti je potrebné v súdnom konaní preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje všetkých žalobcov. Skutočnosti tvrdené v žalobe na preukázanie harmonických vzťahov v rodine nevedia verifikovať a potvrdiť ich pravdivosť, a v tomto štádiu konania ich z opatrnosti popierajú

nie len vo vzťahu k žalobkyni 1/, ale vo vzťahu ku všetkým žalobkyniam, aby ich súd nepovažoval za nesporné. Len na základe podanej žaloby sa nevedia vyjadriť k charakteru a intenzite vzájomného vzťahu medzi manželmi, či bol ich vzťah naozaj harmonický, tak ako je opísané v žalobe. Tak ako intenzitu vzťahu medzi žalobkyňou 1/ a nebohým nevedia zatiaľ posúdiť, tak rovnako nevedia posúdiť ich finančnú závislosť, resp. nezávislosť od seba a ich dovtedajší spoločný život. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne 2/, t. j. sestry zosnulého, v tomto prípade mali za to, že bežný dobrý súrodenecký vzťah, tak ako opisuje žalobkyňa 2/ v podanej žalobe nepostačuje na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Mali za to, že ani strata súrodenca a pravidelný kontakt medzi súrodencami nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zo skutočností uvádzaných v žalobe im nevyplývalo, že by žalobkyňa 2/ so zosnulým žili v jednej spoločnej domácnosti, bola na ňom finančne závislá, či mali silné citové a sociálne puto. Žalobkyňa 2/ s nebohým neboli ani najbližší rodinní príslušníci (akými sú napr. životný partner, rodičia, deti), nehospodárili spoločne (nakoľko žalobkyňa 2/ je dospelá osoba, ktorá by mala byt' samostatne zárobkovo činná osoba, bez finančnej závislosti od jej nebohého brata) , spoločne netrávili všetok voľný čas, čo predpokladali, nakoľko zosnulý mal už svoju manželku. Mali za to, že náhrada takejto nemajetkovej ujmy spočívajúcej v úmrtí dospelého súrodenca dospelému súrodencovi, je pri rozhodovaní náhrad za nemajetkovú ujmu naozaj výnimočná, a v takomto prípade musí byť preukázaná silná citová väzba medzi dospelými súrodencami a iné okolnosti (ako napr. vznik vážnych duševných porúch žalobkyne 2/ po smrti brata, ktoré musia byť aj relevantným dôkazom preukázané ...). Taktiež ako pri žalobkyni 1/ sa k intenzite vzájomných vzťahov žalobkyne 2/ s nebohým v tomto štádiu konania vyjadriť nevedeli a mali za to, že tieto skutočnosti bude potrebné preukazovať pred súdom výpoveďami svedkov. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne 3/, t. j. neter a zároveň krstnú dcéru zosnulého, mali za to, že vzťah, tak ako opisuje žalobkyňa 2/ v podanej žalobe nepostačuje na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Mali za to, že strata strýka, resp. krstného otca a pravidelný kontakt medzi nimi, tak ako popisuje žalobkyňa 3/ nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zo skutočností uvádzaných v žalobe im ani nevyplývalo, že by žalobkyňa 3/ so zosnulým žila v jednej spoločnej domácnosti (aj keď mali spoločný dvor) a bola na ňom ona, či jej maloleté deti hmotne závislé. Vzhľadom na vek žalobkyne predpokladali, že je samostatne zárobkovo činná. Žalobkyňa 3/ s nebohým neboli ani najbližší rodinní príslušníci (akými sú napr. životný partner, rodičia, deti), nehospodárili spoločne, spoločne netrávili všetok voľný čas, čo predpokladali, nakoľko zosnulý mal svoju rodinu. Mali za to, že náhrada takejto nemajetkovej ujmy spočívajúcej v úmrtí uja, resp. krstného otca je pri rozhodovaní náhrad za nemajetkovú ujmu naozaj výnimočná a ojedinelá, a v takomto prípade musí byt' preukázaná skutočne silná citová väzba medzi nimi a iné okolnosti (ako napr. vznik vážnych duševných porúch žalobkyne 3/ po smrti uja, ktoré musia byť aj relevantným dôkazom preukázané ...). Taktiež ako pri žalobkyni 1/ a 2/ sa k intenzite vzájomných vzťahov žalobkyne 3/ s nebohým v tomto štádiu konania vyjadriť nevedeli a boli názoru, že tieto skutočnosti bude potrebné preukazovať pred súdom výpoveďami svedkov. Máli za to, že k intenzite vzájomných vzťahov žalobkyne 3/ s nebohým by sa mohol vedieť vyjadriť aj jej bývalý manžel, nakoľko majú spoločne dve maloleté deti a tak predpokladali, že nejaký čas spoločne žili v spoločnej domácnosti a vedel by sa vyjadriť k intenzite vzťahov medzi žalobkyňou 3/ a nebohým, resp. priblížiť celkovú rodinnú situáciu a vzťahy v rodine. Žalovaná zvýraznila, že ak má rozhodnutie súdu vychádzať z princípov všeobecnej spravodlivosti, mal by súd pri posudzovaní požiadavky na poskytnutie iného ako morálneho zadosťučinenia vychádzať z dôsledného posúdenia otázok, kto skutočne zásah do práva žalobcov na ochranu osobnosti vykonal; ako sa ich tento zásah dotkol, pričom súd by mal vziať do úvahy aj ostatné kritériá náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázala na kritériá vymedzené v rozhodnutí Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14, ktorými sú najmä na strane pozostalých a zomrelého intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelom, prípadne poskytnutie inej satisfakcie a na strane škodcu ako pôvodcu zásahu jeho postoj, dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu zásahu - škodcu, jeho majetkové pomery a mieru zavinenia príp. spoluzavinenia usmrtenej osoby. Kritériá, na ktoré je potrebné prihliadnuť a je potrebné ich posúdiť sú tak na strane subjektu zodpovedného ako aj na strane subjektu poškodeného, pričom dôkazné bremeno preukazovania je na žalobcoch. Kritériami na strane žalobcov sú: intenzita ich vzťahu s nebohým, vek zomrelého a vek žalobcov, k otázka hmotnej závislosti žalobcov na zomrelom, prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Ďalej uviedla, že právny poriadok Slovenskej republiky nepozná resp. doteraz nešpecifikoval druhy, či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd by preto mal vychádzať zo všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako i doterajšiu rozhodovaciu prax nielen v Slovenskej republike, ale i v zahraničí. Zvýraznila, že právna úprava Českej republiky v § 444 Občianskeho zákonníka účinného ešte donedávna, stanovila paušálnu náhradu nemajetkovej ujmy za smrť manžela ako aj rodiča 9 806,81 eura (240 000 Kč). Podporne uviedla, že paušálne náhrady sú

uzákonené aj v iných krajinách EÚ napr. v Belgicku vo výške 12 500 eur za smrť manželky a dieťaťa, vo Francúzku 20 000 eur za smrť manželky a dieťaťa, avšak v týchto krajinách sú iné majetkové a zárobkové štandardy. Porovnateľný životný štandard má Slovenská republika s Českou republikou. Tiež uviedla, že náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznávať voči právnickým osobám podľa iných kritérií ako voči fyzickým osobám, v opačnom prípade, ak by sa rozlišovalo v sumách priznávaných medzi právnickými a fyzickými osobami podľa ich schopnosti platiť, znamenalo by to, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne diskriminačný ale aj trestný charakter. Za nezanedbateľné považovala tiež vziať do úvahy skutočnosť, či k zásahu do práva na ochranu osobnosti došlo nedbanlivostným alebo úmyselným konaním. Záverom poukázala na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Kontrová proti Slovenskej republike zo dňa 31.05.2007, výklad českého najvyššieho súdu k § 2959 nového českého občianskemu zákonníka a tiež na viacero rozhodnutí Okresných súdov na území Slovenskej republiky v spojení s rozhodnutiami odvolacích súdov. Mala za to, že v žalobe absentuje zdôvodnenie uplatnenej sumy každou zo žalobkýň, ktorá je spomenutá len v petite a preto nevedia, akým spôsobom žalobkyne dospeli k žalovaným sumám.

3. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrili žalobkyne podaním zo dňa 11.04.2023, v ktorom uviedli, že úmrtím blízkej osoby došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, do emocionálnej sféry všetkých pozostalých, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukázali jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorej nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalé žalobkyne po celý zvyšok ich života a jednak na samostatné okolnosti prípadu, a to najmä hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností vodičom motorového vozidla, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalé žalobkyne. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je v prípade tak intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku, spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, preto podľa názoru žalobkýň opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Opätovne poukázali na skutočnosť, že žalobkyňa 1/ s nebohým manželom dlhodobo žila riadny a usporiadaný život. Boli na seba navzájom emocionálne a rodinne naviazaní. Ich manželstvo bolo bezdetné. Manžel bol pre žalobkyňu 1/ nenahraditeľnou osobou. Žalobkyňa 2/bola sestrou nebohého a bol medzi nimi minimálny vekový rozdiel len niečo viac ako jeden rok. Spoločne vyrastali v harmonickej rodine a od detských čias trávili spolu veľa času a majú množstvo spoločných zážitkov a keďže žila na adrese vo T. X. boli spolu v každodennom kontakte a so svojím bratom sa pravidelne navštevovali. Žalobkyňa 3/ mala s nebohým silný citový vzťah, obľubovala jeho prítomnosť a starostlivosť. Bol pre ňu oporou a pomáhal jej aj finančne. Žalobkyňa 3/ predstavovala pre zosnulého a jeho manželku - žalobkyňu 1/ emocionálne jednu z najbližších osôb, a to aj z dôvodu, že manželstvo žalobkyne 1/ s H. Y. bolo bezdetné. Pokiaľ ide o uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch poukázali na skutočnosť, že ide o konštitutívny nárok, pričom náš právny poriadok nepozná nijaký spôsob výpočtu jej náhrady, resp. nejaké dolné, resp. horné limity pri jej určení. O výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch rozhoduje súd s ohľadom na závažnosť a okolnosti prípadu. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch poukázal jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalé žalobkyne po celý zvyšok života a jednak na špecifické okolnosti prípadu. Závažnosť ujmy sa posudzuje len z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu na to, aby nahradila žalobkyniam najbližšiu osobu. Žalobkyne dôkladne zhodnotili všetky skutočnosti smerodajné pre korektné a spravodlivé určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Záverom uviedli, že rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalovaná vo svojom vyjadrení sú staršie a prekonané.

4. K vyjadreniu žalobkýň sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 15.05.2023, ktorá mala za to, že žalobkyne neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti, na ktoré by v rámci vyjadrenia k žalobe zo dňa 07.02.2023 nereagovali, a preto z dôvodu hospodárnosti konania v plnom rozsahu odkázala na pôvodné vyjadrenie k žalobe, kde sa podrobne vyjadrili k žalobou uplatneným nárokom žalobkýň a k ich výške. Uviedla, že pokiaľ ide o skutkové tvrdenia žalobkýň uvádzané v žalobe a taktiež aj vo vyjadrení k existencii ujmy, k týmto sa žalovaná aktuálne nevie vyjadriť, nakoľko navrhla v tejto súvislosti, aby ako dôkaz súd vykonal výsluch žalobkýň za účelom bližšieho objasnenia života rodiny a intenzity vzťahu so zomrelým H. Y.Ú.D., pred tým ako došlo k zásahu do ich osobnostných práv a opísaním obdobia, ktoré nasledovalo po dopravnej nehode. Naďalej považovala okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške za pomerne stručné. V prípade žalobkyne 2/ a 3/ mala za to, že náhrada takejto nemajetkovej ujmy spočívajúcej v úmrtí dospelého súrodenca dospelému súrodencovi a

taktiež náhrada takejto nemajetkovej ujmy spočívajúcej v úmrtí uja, resp. krstného otca je pri rozhodovaní náhrad za nemajetkovú ujmu naozaj výnimočná, a v takomto prípade musí byť preukázaná naozaj silná citová väzba medzi dospelými súrodencami a medzi neterou a ujom, resp. krstnou dcérou a jej krstným otcom, a iné okolnosti, ktoré musia byť aj relevantným dôkazom preukázané, nie iba tvrdené. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, zo žaloby im nebolo naďalej zrejmé, na základe čoho sa žalobkyne domáhajú nemajetkovej ujmy, a to vo výške 25 000 eur (žalobkyňa 1/), 12 000 eur (žalobkyňa 2/) a 8 000 eur (žalobkyňa 3/), pričom tieto sumy ani nevyplývajú z aktuálnej rozhodovacej praxe súdov. Mala za to, že v žalobe a taktiež aj vo vyjadrení žalobkýň absentuje zdôvodnenie uplatnenej sumy každou zo žalobkýň, ktorá je spomenutá len v petite, a preto nevie, akým spôsobom žalobkyne dospeli k žalovaným sumám. Zvýraznila, že ak žalobkyňami žiadaná náhrada nemajetkovej ujmy má zmierniť následky neoprávneného zásahu do ich práva na súkromie a rodinný život, mali by konkretizovať, ako vyplatené (v prípade prisúdenia) primerané zadosťučinenie zmierni tieto následky, na čo majú slúžiť tieto peniaze, čím naplnia vyplatené finančné prostriedky satisfakčnú funkciu. Záverom uviedla, že predpokladom priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, že v konkrétnom prípade zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ nepostačuje, a to z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých konkrétnej fyzickej osobe najmä vzhľadom na jej vážnosť a dôstojnosť v spoločnosti. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalobcov. V ostatnom sa v plnom rozsahu pridržiavajú pôvodného vyjadrenia k žalobe. Záverom uviedla, že uplatnená výška nemajetkovej ujmy nie je v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou jednotlivých súdov a zároveň poukázala aj na aktuálnejšiu judikatúru, z ktorej vyplývajú oveľa nižšie sumy priznanej nemajetkovej ujmy, a to najmä manželom a deťom zomrelých, ktorí mali so zomrelými najbližší vzťah.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, vyjadreniami strán sporu, výsluchom žalobkýň 1/, 2/, 3/, výsluchom svedkov a listinnými dôkazmi predloženými stranami, a to potvrdením o pobyte žalobkyne 1/, potvrdením o poisťovateľovi vozidla, rodným listom žalobkyne 3/, sobášnym listom žalobkyne 1/, sobášnym listom žalobkyne 3/, Trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 23T/32/2021 z 20. decembra 2021 právoplatným dňa 12.01.2022 a rodným listom žalobkyne 2/.

6. Súd nevykonal dokazovanie v zmysle návrhu žalovanej výsluchom svedka - bývalého manžela žalobkyne v 3/ z dôvodu, že strana, ktorá výsluch svedka navrhovala, neidentifikovala osobu, ktorú chce vyslúchnuť. Taktiež súd považoval vypočutie takéhoto svedka za nadbytočné, ktoré by nevnieslo do konania žiadne rozhodujúce skutočnosti.

7. Súd na pojednávaní konanom dňa 17.10.2023 v zmysle § 181 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523181'&ucin-k-dni='30.12.9999'> (ďalej len CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) určil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Za sporné považoval tvrdenia týkajúce sa výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobkýň v 1/, 2/, 3/ a tiež intenzitu ich vzťahu k poškodenému H. Y.. Za nesporné tvrdenia považoval, že dňa 05.11.2020 došlo k dopravnej nehode - kolízii nákladného motorového vozidla a poškodeného H. Y. s následkom smrti u poškodeného, taktiež poistenie vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda u žalovanej a rodinné vzťahy žalobkýň 1/, 2/, 3/ s poškodeným H. Y..

8. V rámci výsluchu strán žalobkyňa 1/ na pojednávaní uviedla, že ich manželstvo s poškodeným trvalo 31 rokov, ich manželstvo bolo úplne normálne, nemali žiadne mimoriadne konflikty, nikdy sa nesnažili riešiť niečo rozvodom alebo rozchodom, nebol na to dôvod. Poškodený jej pomáhal s jej mamou asi 21 rokov, asi 6 - 7 rokov bol s ňou doma a staral sa o ňu, pretože ona chodila do zamestnania. Uviedla, že jej pomáhal vo všetkom. Strata manžela ju mimoriadne zasiahla, zomrelo jej všetko, stále sa s tým ešte nevyrovnala. Síce nemusela vyhľadať psychológa, vyrovnala sa s tým sama, ale je to stále ťažké. Keď sa stala tá tragédia, neprišli jej to oznámiť ani policajti, prišiel synovec. Ďalej uviedla, k vzťahu jej manžela k žalobkyni 3/, že keďže bola rozvedená s deťmi, snažili sa jej pomáhať s deťmi, aj keď sa staval dom, aj so záhradou. Manžela zasiahlo, že od nich odišiel otec a deti zostali samé. Mal ich rád. Spoločný čas sme trávili tak že, sme chodili do kina, do prírody, na huby, na výlety. Brávali sme na výlety aj neter, neskôr aj deti. Chodili sme na dovolenky, nie do zahraničia, väčšinou na Slovensku, nie na dlhé pobyty. Ja som chodila do kúpeľov a manžel prišiel za mnou. Čo sa týka hospodárenia, mali sme spoločný účet, podieľali sme sa na všetkom spoločne. Manžel bol viac rokov doma, prišiel o zamestnanie, pretože mal zdravotné problémy, tak zostal pri mojej mame. Poberal predčasný starobný dôchodok. Ďalej uviedla,

že je poberateľkou invalidného dôchodku, vdovského dôchodku a chodí si privyrábať. Dôchodok má 630 eur, 125 eur vdovský a 700 eur plat. K vzťahom v rodine uviedla, že svokra bola viac rokov chorá, vozila ju na vyšetrenia, pripravovala jej lieky. Manželovej sestre pomáhali materiálne - úroda zo záhrady, finančne si nespomína, že by jej pomáhali. Pretože on dostával príspevok na opatrovanie - 44 eur. K výdavkom na bývanie uviedla, že býva s neterou, pomáha jej starať sa o jej deti, výdavky má 25 eur na elektrinu, voda, plyn, ďalšie poplatky za nehnuteľnosť, presne uviesť nevedela. Po smrti manžela nebrala žiadne lieky, ale teraz má problémy so srdcom, má arytmiu a pripisuje to smrti manžela a tým stresom. Záverom uviedla, že stará o hrob manžela, nemá veľa voľného času, venuje sa väčšinou tomu chlapcovi (syn netere), keď má voľný čas sleduje TV.

9. V rámci výsluchu strán žalobkyňa 2/ na pojednávaní uviedla, že s bratom mali veľmi dobrý vzťah, celý život spolu vyrastali. Je to veľká strata. Pomáhal jej s výchovou detí, mal ich veľmi rád. Po smrti ich mamy jej pomáhal s rodičovským domom, zostali tam psy. Je jej to veľmi ľúto, že takou tragickou smrťou musel ísť. Uviedla, že chodili spolu na „horňáky“ (v minulosti tam chodili ako deti), mali tam krásny čas na X.. S bratom bola v kontakte skoro každý týždeň, chodila pomáhať mame so záhradou. Každý týždeň prišiel aj s malým na kočári. Boli dosť často spolu. K nim chodili menej, iba počas výročí alebo sviatkov, ale na rodičovskom dome sa stretávali často. K vzťahu žalobkyne 1/ s poškodeným uviedla, že mali veľmi dobrý vzťah, nedal na ňu dopustiť. Mali veľmi pekný vzťah. Mal ju veľmi rád, ľúbil ju. Zostala sama, ešteže má tie deti (deti netere), ktoré jej dodávajú sily. Ja som zostala tiež sama, sestru mám na Morave. Syn sa mi vrátil z Anglicka, aby som nebola sama. K vzťahu žalobkyne 3/ s poškodeným uviedla, že sa jej veľmi snažil pomáhať, bol veľmi šikovný, pomáhal jej s domom, s deťmi. Ďalej uviedla, že na bratovi nebola finančne závislá, má deti v zahraničí, ktoré jej pomáhali. Na otázku, ci vyhľadala odbornú pomoc (psychológa) uviedla, že nevyhľadala, ale neskôr mala zdravotné problémy - cukrovku. Tiež uviedla, že odkedy bola doma, chodili s bratom na Kysuce. S manželkou nebohého má veľmi dobrý vzťah, spolu so švagrinou sa starajú o hrob poškodeného, chodia tam každý deň, keď chodia do kostola. Žiadne peniaze nenahradia jeho prítomnosť, je to také minimum. Môj príjem je 430 eur dôchodok a 120 eur vdovský. Mala som manžela. V decembri búdu 3 roky, odkedy som doma. Na otázku, či má ešte nejakých súrodencov uviedla, že má sestru na Morave.

10. V rámci výsluchu strán žalobkyňa 3/ na pojednávaní uviedla, že pán Y. im nahrádzal otca, čím bola staršia vzťah bol hlbší, neskôr, keď mala svoje deti, začal si budovať vzťah aj k nim. Bola posledná, ktorá ho videla živého. S mojimi deťmi som bývala u svojej mamy, krstný tam chodil každý deň. Neskôr som sa presťahoval do vlastného domu, ktorý bol v blízkosti bývania predtým. Boli sme dennodenne spolu v kontakte, krstný nás navštevoval, odchádzal od nás väčšinou večer, keď deti išli spať. Strata poškodeného bola veľmi ťažká, veľa vecí sme museli riešiť, pretože sme ho museli nahradiť, emócie som nedávala veľmi najavo, je to niekde vo vnútri. Chýba mi pri rozhovoroch, človek sa pri jeho zážitkoch odbremenil. Poškodený nám pomáhal finančne, keď som zostala bez manžela a nemala som prácu. Keď som sa zamestnala, už som nepotrebovala, ale bola potrebná jeho osobná pomoc, kedy sa staral o môjho syna, aby som mohla chodiť do práce. Moje deti s ním chodili na výlety, keďže môj syn je imobilný, ja však nie, nedostala som dovolenku. Po jeho smrti som nevyhľadala odbornú pomoc, nebol na to čas. Poškodený s manželkou žili v pohode bez problémov, len nemali vlastné deti. Výška nemajetkovej ujmy sa mi zdala primeraná vzhľadom na dĺžku života človeka a koľko sa venoval mne a mojim deťom. Momentálne som zamestnaná, môj príjem je cca 1 000 eur. Trpieť duševnými poruchami po smrti poškodeného nemám nárok, musím sa starať o deti, musím zvládnuť starostlivosť o deti. Čo sa týka vzťahu poškodeného s jeho sestrou, mali vzťah na dennej báze, keď bola v X.. Keď bol čas, stretávali sa aj v W.. Strážila aj mne deti. Poškodený mal v čase smrti 66 rokov. Krstný nám pomáhal pri prestavbe domu, keďže bol syn imobilný, robila sa nájazdová rampa a pod. Moje deti ho vnímali ako starého otca, bol krstným otcom aj mojim deťom. Môj manžel od nás odišiel, keď mal syn 1 rok, takže krstný mu ukazoval ten mužský element. Žalobkyňa 1/ je sestra mojej mamy, moja krstná mama.

11. Svedok J. J. na pojednávaní uviedol, že s pánom Y. sa poznali odmala, vyrastali sme spolu, boli sme ako bratia, zdôverovali sme sa jeden druhému, poznali sme navzájom svoje problémy. Navštevovali sme sa aj s rodinami. Pán Y. a žalobkyňa 1/ mali krásne manželstvo, jeden druhému si dôverovali, pomáhali si. Mali harmonické manželstvo, pekné. Až do tej tragickej nehody. Starali sa obidvaja o domácnosti, H. chodila do práce, on bol doma. Bol dobrý človek, vychádzali si spolu dobre, až nadštandardne. Určite ju to zasiahlo veľmi, lebo odišiel v produktívnom veku. My sme si navzájom pomáhali. Poznali sme sa skoro 60 rokov, ozaj dobre. Žalobkyňu 2/ táto udalosť zasiahla veľmi, lebo mali dobrý vzťah. Navštevovali sa, ona bývala v Trnave, pomáhali si navzájom. Keď K. prišla do X., pomáhali na záhrade. H. varoval

aj K. deti, mali dobrý vzťah. Žalobkyni 3/ pomáhal s deťmi ako mohol, mali pekný vzťah. Mal veľmi rád deti, bohužiaľ ich nemohol mať vlastné. Jozef bol človek, ktorý sa staral o jej deti, určite ju to zasiahlo, nakoľko mali dobré vzťahy. Tá strata je veľká. S poškodeným sme sa stretávali skoro každý deň, aj u nich doma. S manželkou nemali žiadne nezhody, vychádzali si. O financie sa starali spoločne.

12. Svedok H. U. na pojednávaní uviedol, že je súčasťou rodiny Y. - mama nebohého bola jeho krstnou mamou. Bol som H. kamarát, 6 rokov bývam v R.. Pokiaľ som býval v X., navštevovali sme sa. Boli sme si blízki. Jeho smrť zasiahla citovo aj mňa. Najťažšie to znáša jeho manželka a sestra. Pán Y. a žalobkyňa 1/ mali veľmi dobrý vzťah, rozumeli si, nevidel som v manželstve žiaden problém. Od tejto udalosti sa situácia zmenila, dosť to na ňu doľahlo, najmä zdravotne, zostala sama, ťažko to znáša. Niekedy spolu robili na družstve, doma sa venovali záhrade. Navzájom si pomáhali. Staral sa o ženinu mamu, ktorá väčšinou ležala. Pán Y. a žalobkyňa 2/ si ako súrodenci veľmi rozumeli, ona bývala v W., ale pokiaľ sa dalo, chodila do X., navštevovali sa navzájom. Stretávali sme sa ako rodina všetci, nemali sme konflikty. On sa väčšinou venoval poľnohospodárstvu a sestra skôr okolo kuchyne. Žalobkyňu 3/ veľmi nepoznám, neviem sa vyjadriť k jej vzťahu s poškodeným. Viem, že blízko rodičovského domu stavala dom, na ktorom jej pomáhal. Viem, že jej pomáhal aj s deťmi.

13. Z trestného rozkazu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 23T/32/202 <aspi:// module='JUD'&link='JUD4084094SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'>1 zo dňa 20. decembra 2021 súd zistil, že vodič J. R., Q.. XX.XX.XXXX bol uznaný za vinného, že dňa 05.11.2020 v čase asi o 7:30 hod. vo T. X. Q. I. D. po miestnej komunikácii pred prevádzkou Eurodiskont potraviny viedol ako vodič nákladné motorové vozidlo zn. MAN TGS s ev. č. F. XXX O., pričom pri rozbiehaní sa vozidlom z krajnice svojho jazdného pruhu v rozpore s ustanovením § 4 ods. 1 písm. c), písm. e) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, sa plne nevenoval vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, v dôsledku čoho prednou časťou vozidla MAN TGS zachytil tam stojaceho chodca H. Y., ktorého následne prešiel predným kolesom vozidla, čím mu spôsobil trieštivé zlomeniny lebečných kostí, trieštivé zlomeniny tvárových kostí, zrútenie hrudného koša v dôsledku zlomenín rebier a roztrhnutia medzi rebrových priestorov, zlomeniny hrudnej chrbtice, ľavej lopatky, ľavej kľúčnej kosti, rozdrvenie dolného laloka ľavých pľúc, roztrhnutie a pomliaždenie pravých pľúc, roztrhnutie srdca a osrdcovníka, početné trhliny na prednej a zadnej ploche pečene, rozdrvenie sleziny, početné roztrhnutia a pomliaždenie ľavej obličky, teda devastačné zranenia viacerých orgánových systémov spojených s náhlou stratou krvi mimo cievny systém, rozsiahle poškodenia orgánov, čo vyústilo do úrazovo krvácavého šoku, ktorý okamžite viedol k smrti poškodeného H. Y.. Za uvedený prečin usmrtenia bol mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 5 rokov a zákaz činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke vo výmere 7 rokov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2022.

14. Z potvrdenia o poisťovateľovi vozidla mal súd za preukázané, že nákladné motorové vozidlo zn. MAN TGS s ev. č. F. XXX O. bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovanej, a to na základe poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXX/XXXXX.

15. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky <aspi://module='ASPI'&link='460/1992%20Zb.%2523%25C8l.19'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

16. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka <aspi:// module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252311'&ucin-k-dni='30.12.9999'> (ďalej len Občiansky zákonník), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

19. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252316'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

20. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523415'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

21. Podľa § 420 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523420'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a 3 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523420'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

22. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523441'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

23. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='381/2001%20Z.z.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o povinnom zmluvnom poistení), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

24. Podľa § 4 ods. 2 <aspi://module='ASPI'&link='381/2001%20Z.z.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Zákon o povinnom zmluvnom poistení, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

25. Podľa § 15 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='381/2001%20Z.z.%252315'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Zákon o povinnom zmluvnom poistení, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

26. Podľa § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 274/2017 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='274/2017%20Z.z.%25232'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o obetiach trestných činov), na účely tohto zákona sa rozumie obeťou príbuzný v priamom rade, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec, manžel a osoba, ktorá žila v čase smrti v spoločnej domácnosti s osobou, ktorej bola trestným činom spôsobená smrť, ako aj osoba závislá od osoby, ktorej bola trestným činom spôsobená smrť, ak utrpeli v dôsledku smrti tejto osoby škodu a ak odsek 2 neustanovuje inak; ak je týchto osôb viac, považuje sa za obeť každá z nich.

27. Podľa § 12 ods. 2 <aspi://module='ASPI'&link='274/2017%20Z.z.%252312'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Zákona o obetiach trestných činov, ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

28. Podľa § 13 <aspi://module='ASPI'&link='274/2017%20Z.z.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Zákona o obetiach trestných činov, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

29. V zmysle § 18l ods. 1 písm. g) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, došlo k prechodu výkonu súdnictva od 1. júna 2023 z Okresného súdu Piešťany na Okresný súd Trnava.

30. V konaní nebolo sporné a zároveň bolo preukázané listinnými dôkazmi, že pri dopravnej nehode dňa 05.11.2020 zomrel poškodený, pán H. Y., ktorý bol manželom žalobkyne 1/, bratom žalobkyne 2/ a krstným otcom a ujom žalobkyne 3/. Vodič nákladného motorového vozidla bol uznaný za vinného pre prečin usmrtenia a bol mu uložený podmienečný trest odňatia slobody. Vozidlo malo uzatvorené poistenie u žalovanej podľa zákona č. 381/2001 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='381/2001%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, patrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 4 ods. 2 zákona o <aspi://module='ASPI'&link='381/2001%20Z.z.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'> povinnom zmluvnom poistení. Žalobkyne si svoj nárok uplatnili priamo proti žalovanej, t. j. poisťovni, ktorá je pasívne legitimovaná podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení.

31. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sú splnené všetky predpoklady pre prisúdenie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyniam. Niet totiž pochýb o tom, že vodič vozidla, ktoré bolo poistené u žalovanej, svojim protiprávnym nedbanlivostným konaním, spočívajúcim v porušení dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona pri riadení motorového vozidla, spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel chodec, čím zasiahol do osobnostných práv žalobkýň, a to do ich práva na súkromie a rodinný život. Medzi protiprávnym konaním vodiča a ujmou žalobkýň je príčinná súvislosť, keďže túto ujmu vzhľadom k jej intenzite a následkom, by ako závažnú pociťovala spravidla každá fyzická osoba nachádzajúca sa na ich mieste a v ich postavení. Z objektívneho pohľadu je strata manžela a zároveň vo výnimočných prípadoch aj brata a uja žalobkýň celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadosťučinením v danom prípade je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'>.

32. Výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je na voľnej úvahe súdu, pretože slovenské vnútroštátne právo nestanovuje ani len rámcové čiastky pre jej odškodnenie. Pri rozhodovaní o jej výške, preto musí súd prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, teda k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu a tiež na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je 1/ atribút primeranosti, 2/ proporcionalita (výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohacovania a pôsobiť na škodcu likvidačne).

33. Súd považoval za preukázané, že tragické, náhle a neočakávané úmrtie poškodeného zasiahlo žalobkyne takým spôsobom, že následky sú neodvrátiteľné a trvalé. Poškodený bol dôležitým členom rodiny pre každú zo žalobkýň.

34. Vo vzťahu k žalobkyni 1/ súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na to, že manželstvo s poškodeným trvalo 31 rokov, žili v harmonickom vzťahu bez konfliktov, navzájom si celý život pomáhali a boli si oporou, spoločne sa starali o svoje matky. Poškodený bol pre žalobkyňu 1/ nenahraditeľnou osobou a životným partnerom. Dôsledkom nehody prišla o emocionálne a rodinne najbližšieho človeka. Tieto tvrdenia mal súd za preukázané nie len z výpovedí žalobkýň, ale aj z výpovedí svedkov. Súd tiež prihliadol na skutočnosť, že poškodený bol v čase smrti stále v produktívnom veku a jeho manželka sa v dôsledku nešťastnej udalosti stala vdovou vo veku 58 rokov, kedy ešte možno predpokladať, že mali dostatok času venovať sa jeden druhému a byť si nápomocní v živote. Súd tiež vzal do úvahy skutočnosť, že manželstvo poškodeného a žalobkyne 1/ bolo bezdetné, o to viac sa súd

stotožnil s ťažkou situáciou žalobkyne 1/, kedy ostala úplne sama, bez akejkoľvek blízkej osoby, s ktorou by mohla zdieľať svoj život a byť si navzájom oporou. Vo svojej výpovedi uviedla, že jej zomrelo všetko a s touto udalosťou sa stále nevyrovnala. Aj napriek skutočnosti, že nevyhľadala odbornú pomoc, súd nemal pochybnosti, že medzi žalobkyňou 1/ a jej manželom bol veľmi blízky dlhoročný vzťah. Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností a tiež s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ v sume 15 000 eur.

35. Vo vzťahu k žalobkyni 2/ súd pri rozhodovaní o priznaní nároku a o samotnej výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil príbuzenský vzťah (súrodenci) a tiež výnimočnosť situácie, ktorú videl v tom, že žalobkyňa 2/ s poškodeným vyrastala, mala s ním veľmi blízky vzťah, bol medzi nimi minimálny vekový rozdiel, bol jej nápomocný v starostlivosti o jej deti a bol jedinou blízkou osobou, ktorá jej ostala, keďže je vdova, deti žili v zahraničí a sestra, ktorú má nežije v jej bezprostrednej blízkosti. Žalobkyňa 2/ žije v rodičovskom dome, s bratom boli v dennodennom kontakte, keďže ich domy sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti, a aj keď nebola na ňom finančne závislá, veľa jej pomáhal s domom a záhradou, keďže ostala na to sama. Aj napriek skutočnosti, že nevyhľadala odbornú pomoc, súd nemal pochybnosti, že medzi žalobkyňou 2/ a jej bratom bol veľmi blízky vzťah, ktorý prehlbovala skutočnosť, že poškodený ostal jedinou blízkou osobou žalobkyne 2/ v čase keď ovdovela a keď jej deti žili v zahraničí. Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností a tiež s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 2/ v sume 2 000 eur.

36. Vo vzťahu k žalobkyni 3/ súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil v prvom rade výnimočnosť situácie, ktorú videl v tom, že nakoľko manželstvo poškodeného so žalobkyňou 1/ bolo bezdetné, poškodený považoval za svoju „dcéru“ práve žalobkyňu 3/, o ktorú sa staral, bol jej nápomocný pri stavbe domu a po rozvode jej manželstva sa tiež staral o jej deti, ktoré ho vnímali ako starého otca. Keďže žalobkyňa 3/ musela pracovať bol jej veľmi nápomocný v starostlivosti o jej deti a v čase keď prácu nemala, pomáhal jej aj finančne. Žalobkyňa 3/ taktiež poškodeného vnímala ako svojho otca, venoval sa jej od detstva, mali medzi sebou hlboký citový vzťah a jeho stratu prežívala veľmi ťažko. Aj napriek skutočnosti, že nevyhľadala odbornú pomoc, súd nemal pochybnosti, že medzi žalobkyňou 3/ a jej ujom a zároveň krstným otcom bol veľmi blízky vzťah, ktorý prehlbovala skutočnosť, že žili na spoločnom dvore, kde mali postavené domy a boli v bezprostrednom dennodennom kontakte, keďže poškodený sa staral ako o žalobkyňu 3/, tak aj o jej deti. Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností a tiež s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 3/ v sume 2 000 eur.

37. Na zdôraznenie primeranosti žalobkyniam priznanej sumy odškodnenia, súd poukazuje na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 274/2017 <aspi://module='ASPI'&link='274/2017%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Z. z., ktorá stanovuje pre obeť násilného trestného činu odškodnenie za nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy, platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, ak bola trestným činom spôsobená smrť. Celkovo pre pozostalých nesmie odškodnenie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2020 výška minimálnej mzdy činila 580 eur, t. j. maximálna výška odškodnenia pre všetkých pozostalých po zomrelej obeti násilného trestného činu činila sumu 29 000 eur. Súd priznal nemajetkovú ujmu žalobkyniam v celkovej výške 19 000 eur, ktorú u žalobkyne 1/ krátil s poukazom na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky, a teda z dôvodu neprimeranej výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy priznal žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur. U žalobkýň 2/ a 3/ súd vzhliadol výnimočné okolnosti uvedené vyššie, preto súd žalobkyniam 2/ a 3/ nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priznal, avšak s tým, že krátil požadované sumy, a to vzhľadom na stupeň príbuzenských vzťahov medzi nimi a poškodeným, a tiež z dôvodu neprimeranej výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, a teda priznal žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur a žalobkyni 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur.

38. Na podporu svojich tvrdení a pre porovnanie súd poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov v obdobných veciach, keď napr. vo veci sp. zn. 4Cdo/139/2011 <aspi://module='JUD'&link='JUD84052SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Najvyšším súdom Slovenskej republiky bola priznaná rodičom dieťaťa zomrelého pri dopravnej nehode suma 15 000 eur; vo veci sp. zn. 1Cdo/77/2009 <aspi://module='JUD'&link='JUD61615SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'> bolo priznaných 6 600 eur za úmrtie syna a brata; vo veci sp. zn. 2Cdo/194/2011 <aspi://

module='JUD'&link='JUD85285SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'> suma 8 300 eur za smrť manžela; vo veci sp. zn. 6Cdo/16/2022 <aspi://module='JUD'&link='JUD4313293SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'> suma 10 000 eur každému z rodičov za smrť 24 ročného syna pri dopravnej nehode. Rozsudkom Okresného súdu Senica zn. 10C/9/2013-129 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015-229 bola manželovi a trom deťom ženy zomrelej pri dopravnej nehode priznaná každému suma 8 000 eur. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/276/2011-96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/315/2012-125, súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému žalobcovi 10 000 eur, v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/287/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/367/2016 bola žalobkyni 1/ priznaná titulom nemajetkovej ujmy suma 10 000 eur v súvislosti so smrťou jej otca pri dopravnej nehode a žalobcovi 2/ ako maloletému vnukovi priznaná suma 3 000 eur. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 37C/358/2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/724/2015 bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcom 1. a 2. (v čase nehody dospelým synom zomrelého) každému po 10 000 eur, žalobcom 3. a 4. (rodičom zomrelého) každému po 3 000 eur. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 16C/627/2015 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 16C/327/2015 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/214/2016 bola žalobcom 2/, 3/, 4/ ako dospelým synom priznaná nemajetková ujma v sumách 9 000 eur, 5 000 eur, 4 000 eur v súvislosti so smrťou ich otca pri dopravnej nehode. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 8C/55/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/156/2016 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur za smrť manželky žalobcu a dcéram (obe už boli v čase smrti ich matky dospelé a mali vlastné rodiny) suma 8 000 eur a 7 500 eur.

39. Z vyššie označených rozhodnutí vyplývajú závery, že každé priznanie určitej sumy musí byť odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Na druhej strane však povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť spoľahlivej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo samo o sebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto však súd musí pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne a triezvo a nepriznávať neprimerané sumy. Priznanie súm, ktoré niekoľko desaťnásobne až stonásobne prevyšujú napríklad priemerný mesačný zárobok, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané finančné zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy nemá pôsobiť ako trest pre pôvodcu zásahu ale ako náhrada pre dotknuté osoby (bez ohľadu na skutočnosť, že túto náhradu hradí za škodcu poisťovňa z povinného zmluvného poistenia, avšak z prostriedkov tvorených z prijatého poistného z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla).

40. Súd je toho názoru, že priznaná výška nemajetkovej ujmy je v súlade so zásadou proporcionality, spravodlivosti a primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj v súlade so súdnou praxou. Prisúdená čiastka u všetkých žalobkýň plní svoju satisfakčnú funkciu, čo je účelom tohto odškodnenia. Zohľadňuje vek nebohého poškodeného (66 rokov), stupeň príbuzenstva pozostalých žalobkýň (manžel-manželka; brat-sestra; ujo-neter) a rovnako skutočnosť, že ani jedna zo žalobkýň nebola na nebohého odkázaná po finančnej stránke. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

41. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Civilný sporový poriadok <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523142'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523142'&ucin-k-dni='30.12.9999'>. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523142'&ucin-k-dni='30.12.9999'>,<aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523142'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a 3 OSP <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523142'&ucin-k-dni='30.12.9999'>), ale len dve (§ 255 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523255'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, 2 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523255'&ucin-k-dni='30.12.9999'>). Na prvom mieste je

zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523255'&ucin-k-dni='30.12.9999'> (pomer úspechu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu (znaleckej činnosti).

44. V danej veci sú žalobkyne plne procesne úspešné podľa § 255 ods. 1 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.%2523255'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z ich procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Preto súd žalobkyniam priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trnava na Krajský súd v Trnave.
Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1 a ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.